

МОТИВАЦІЙНА СКЛАДОВА ОРГАНІЗАЦІЇ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У СІМ'Ї

Ніна Деделюк

*канд.н.з фіз. вих.та спорту, доцент, Волинський національний університет
ім. Лесі Українки, м. Луцьк*

Вступ. Прагнення підвищити рівень фізичного виховання учнів молодших класів знайшло своє відображення у шкільній реформі. Проте, у сучасних умовах змішаного та дистанційного навчання, головна роль у вирішенні проблеми забезпечення необхідної фізичної активності учнів, належить сім'ї. Актуальність дослідження визначається як незадовільним станом здоров'я дітей, низьким рівнем їх фізичного розвитку, так і великими потенційними можливостями сім'ї щодо її впливу на організацію фізичного виховання дитини, особливо, у період змішаного та дистанційного навчання.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні науково-методичного та практичного потенціалу про форми та методів організації фізичного виховання дітей в сім'ї; виявлення мотиваційного ставлення батьків до фізичної культури і до занять фізичними вправами в домашніх умовах у період карантинних обмежень.

Методи дослідження. Дослідження проводилося на базі ЗЗСО м.Луцька. Здійснено анкетування батьків, опитування дітей з питань мотивації до батьків до організації фізичного виховання молодших школярів в домашніх умовах у період змішаного та дистанційного навчання.

Результати дослідження. Огляд літературних джерел, присвячених фізичному вихованню дітей, свідчить про те, що у більшості випадків фізичне виховання в сім'ї розглядається недостатньо. При цьому в літературі переважають педагогічний, медико-біологічний, психологічний підходи до фізичного виховання. Нагромаджено значний науково-методичний матеріал щодо організації процесу фізичного виховання дітей та використання різних форм, засобів і методів, диференційованого підходу в навчанні вправ [1, 2, 3] впливу фізичних вправ та рухливих ігор на виховання позитивних моральних і вольових якостей у дітей, застосування ігрового методу в навчанні дітей фізичних вправ, використання засобів народної фізичної культури.

Різноманітні аспекти цієї проблеми розглядаються окремо, не враховуючи умов життя, побуту сім'ї, а також освіченості батьків з питань фізичного виховання та спорту. У першу чергу сім'я повинна залучати дітей до освіти, культури і формувати загальнолюдські норми суспільного життя. Основними методами збереження та зміцнення здоров'я в умовах сім'ї має стати профілактика захворювань та дотримання певних гігієнічних правил у повсякденному житті, оптимальна фізична активність, загартування організму, повноцінне харчування, запобігання шкідливим звичкам [2,3]..

Як стверджують деякі автори, мотив навчання – це спрямованість учня на різні сторони навчальної діяльності. Формування мотивації - це виховання в учнів ідеалів, світоглядних цінностей, прийнятих у нашому суспільстві, у поєднанні з активною поведінкою учня, що означає взаємозв'язок усвідомлюваних і реально діючих мотивів, єдиного слова і справи, активну життєву позицію дитини [1,3].

Проведене анкетування батьків дало змогу встановити, що майже всі батьки й діти бажають займатися фізичними вправами, проте заняття ці проводяться не систематично, а в деяких сім'ях взагалі не проводяться. Серед причин, які заважають батькам займатися фізичним вихованням з дітьми, найбільш суттєвими є: нестача вільного часу, надмірна зайнятість, перевтома, затримка на роботі, відсутність спортивного обладнання, інвентарю та незнання методики.

У більшості сімей створено відповідні умови для занять фізичною культурою, значна увага приділяється дотримувannya рухового режиму дня, придбано необхідний спортивний інвентар. Дані анкетування батьків дозволили констатувати, що у більшості дітей є лише місце, відведене для занять. Водночас, батьки визнають, що у молодшому шкільному віці

необхідним для занять вдома є спортивна форма, спортивний інвентар, і безпосередня участь батьків у тих формах організації занять фізичними вправами, яким віддають перевагу діти. Перше місце, за результатами анкетування, у посідають рухливі та спортивні ігри; на другому місці перебувають комп'ютерні ігри й телебачення; третє місце посідають екскурсії, прогулянки в парк, ліс, до річки; четверте місце займають заняття музикою та малюванням; п'яте місце посідає художня література і заняття у спортивних секціях та художній самодіяльності; шосте місце – допомога батькам вдома. Відтак, найбільш популярним видом занять батьків з дітьми молодшого шкільного віку є ігри, в тому числі й рухливі. Пріоритет у спільних заняттях батьки віддають тим іграм, які не вимагають активних рухових дій.

Проведене дослідження засвідчило, що більшість батьків займається з дітьми фізичними вправами за розробками з інтернет-джерел, у яких подано широкий вибір рухливих ігор та фізичних вправ, які у змозі задовільнити потребу у руховій активності. Основною проблемою спільних занять з дітьми, батьки вважають недостатнє володіння методикою володіння технікою виконання фізичних вправ, дозування навантаження, здійснення контролю. Відтак, у батьків виникає потреба у отриманні детальних методичних рекомендацій (описи комплексів вправ, рухливих ігор, дозування навантаження з урахуванням віку, функціональних потреб та можливостей дитини).

Висновки. Дані анкетування батьків дозволили констатувати усвідомлення необхідності організації тих форм організації занять фізичними вправами, яким віддають перевагу діти. Результати дослідження мотивації батьків, щодо занять їхніх дітей фізичними вправами удома, показали, що основна частина батьків спонукають дітей займатися фізичними вправами з оздоровчою метою; мета іншої частини батьків спрямована на розвиток у дітей рухових якостей і досягнення високих результатів у спорті; значна кількість батьків вважають, що фізичні вправи необхідні для всебічного розвитку дитини. Основною проблемою спільних занять з дітьми, батьки вважають недостатнє володіння методикою та технікою виконання фізичних вправ, дозування навантаження, здійснення контролю. Підсумовуючи результати анкетування, виявлено мотиваційну складову та визначенно мотиваційно-осмислене ставлення батьків до організації фізичного виховання молодших школярів в домашніх умовах у період карантинних обмежень та змішаного навчання, а саме: оздоровчого, спортивного та загальнорозвиваючого впливу з метою збереження та зміцнення здоров'я, профілактики захворювань, оптимізації фізичної активності, загартування організму.

Враховуючи отримані результати, варто наголосити на необхідності проведення систематичної просвітницької роботи серед батьків з питань фізичного виховання, методичних розробок та рекомендацій щодо занять з дітьми в умовах карантинних обмежень. Усі державні та суспільні інституції мають підтримувати зусилля батьків або осіб, які їх замінюють, спрямовані на забезпечення відповідних умов для виховання, освіти, розвитку здорової дитини.

Джерела та література

1. Деделюк Н., Ващук Л., Томащук О. Мотиваційна спрямованість батьків у організації фізичного виховання молодших школярів в домашніх умовах у період карантинних обмежень. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. 2022. Випуск 3К (147) 22. С. 121-125.
2. Томащук О.Г., Деделюк Н.А., Ковальчук Н.М., Дем'янчук О.Г., Войтович І.М. Інноваційні підходи до організації фізичного виховання школярів. *Вісник Прикарпатського університету*. Серія: Фізична культура. 2024. Березень 04; 42: 31-35
3. Bielikova, N., Tsos, A., Indyka, S., Contiero, D., Pantik, V., Tomaschuk, O., Dedeliuk N. and Podubinska, S. (2021). The Motor Activity Status and Students` Self-Assessment of Health During a COVID-19 Pandemic. *Sport Mont*, 19(S2), 95-99. doi: 10.26773/smj.210901 / http://www.sportmont.ucg.ac.me/clanci/SM_September_2021_Bielikova.pdf